

VOT PARTICULAR**DE LA CONFEDERACIÓ SINDICAL DE CCOO DE LES ILLES BALEARS I DE LA UGT DE LES ILLES BALEARS AL DICTAMEN 3/2012 DEL CES-IB RELATIU AL AVANTPROJECTE DE LLEI DE TURISME DE LES ILLES BALEARS**

En primer lloc, lamentam que el Dictamen aprovat pel CES amb els vots de CAEB i dels Consells Insulars de Mallorca i Menorca no reflexa, en cap cas, els greus perjudicis que l'Avantprojecte de Llei de Turisme causarà al territori de les Illes Balears en cas que es converteixi en llei.

Una vegada s'aprovi aquesta norma tindrà rang legal i, per tant, tota la normativa reglamentària que reguli el sector turístic s'haurà de sotmetre i adaptar a les disposicions recollides en la llei, com ja s'indica en les disposicions finals. D'acord amb l'ordenament jurídic, els altres instruments de planejament s'han de sotmetre primer a les DOT, sense que això impedeixi que tenguin en compte altres lleis, però sense que altres lleis puguin prevaldre, en matèria d'ordenació territorial, sobre les DOT.

Així, la Llei reguladora de l'activitat comercial no pot modificar, encara que tenguin el mateix rang legal, la normativa sobre ordenació del territori. I, els plans directors sectorials, siguin del sector que siguin, estan subjectes a les directrius d'ordenació territorial i als plans territorials insulars, i han de tenir en compte la normativa reguladora del seu sector específic. És a dir, aquesta llei (quan s'aprovi) i les directrius d'ordenació territorial tenen el mateix rang legal però, pel principi d'especialitat, els instruments de planejament general ho són per al desenvolupament de la política territorial de les Illes Balears i no per al desenvolupament d'una activitat econòmica, d'acord amb l'article 3 de la Llei 14/2000, de la mateixa manera que la llei del turisme regularà aquest sector econòmic i no altres àmbits com ara l'ordenació territorial.

Per tant, aquesta llei, quan s'aprovi, s'haurà d'inserir en un conjunt normatiu en el qual ja hi ha altres àmbits la regulació dels quals ha de ser respectada. Per això, per tal d'evitar ambigüitats i els dubtes que s'han generat al llarg de la tramitació de l'avantprojecte en diversos sectors, consideram que no s'haurien d'aprovar articles com el 5, 70, 75 o 77, sense eliminar tot allò que pugui indicar la primacia de la normativa turística sobre qualssevol altres, en especial de l'ordenació del territori.

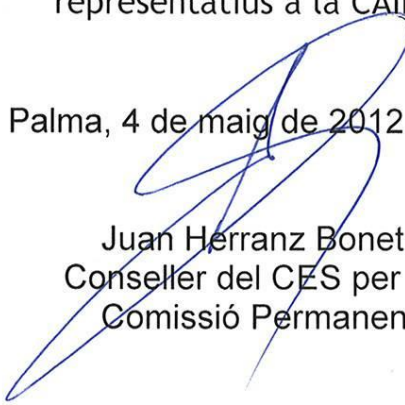
Aquest Avantprojecte, ple d'excepcions, dispenses i conceptes jurídics indeterminats, no persegueix altra cosa que beneficiar el sector hotel·ler i el de la construcció. No hi ha infracció que poguessin haver comès els hotelers, per greu que aquesta fos, que no trobi en aquest Avantprojecte la manera de ser perdonada i convertida en "fet consumat".

No contents amb això, engeguen la fàbrica de "pelotazos" que suposarà el canvi d'ús, arribant fins i tot a suggerir que puguin construir-se habitatges protegits (HPO) de forma indiscriminada en zones d'ús turístic. Amb aquesta Llei (quan s'aprovi) es permetrà que hotels obsolets, amortitzats una vegada i una altra, entre els quals s'inclouen bastants que han vingut operant sense llicència d'obertura o infringint altres normes, es converteixin en apartaments residencials en llocs privilegiats, en sòl destinat a ús turístic, propiciant guanys escandalosos als actuals propietaris de la planta hotelera.

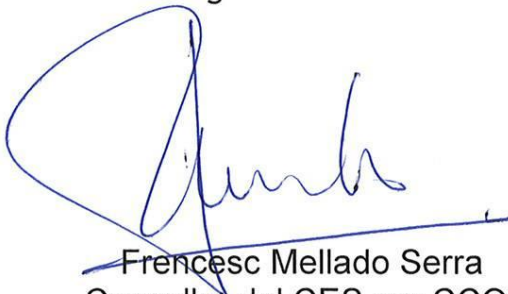
Aquestes polítiques que propugna i afavoreix l'Avantprojecte de Llei turística i que el Dictamen aprovat pel CES no qüestiona, juntament amb la implantació de la figura del "condohotel", portarà a centenars o milers de treballadors a engrossir les files de l'atur en la nostra Comunitat.

Basant-nos en tot l'anterior i tenint en compte que ni una sola de les esmenes proposades pels Consellers de CCOO i UGT s'han recollit en el text del dictamen aprovat, consideram oportú ANEXAR la proposta íntegra de dictamen que presentam els sindicats, per a que, finalment, el coneixement sobre la qüestió d'aquells que han de decidir amb els seus vots sobre la modificació o aprovació d'aquest Avantprojecte en seu parlamentària sigui així més complet i tenguin complida constància de l'opinió dels agents socials més representatius a la CAIB.

Palma, 4 de maig de 2012.

Juan Herranz Bonet
Conseller del CES per UGT
Comissió Permanent

Francesc Mellado Serra
Conseller del CES per CCOO
Comissió Permanent

ANEX

III. Observacions generals

Prèvia. La sol·licitud de dictamen al·lega la necessitat de tramitar-lo per via d'urgència, però no justifica aquesta necessitat d'acord amb el Decret 67/2010, de 28 de maig, del CES i, de fet, tot el procediment s'ha tramitat amb aplicació dels terminis ordinaris, sense reduir-ne cap fins arribar al dictamen d'aquest Consell.

Consideram que no és pertinent, en atenció a les característiques del propi Consell i a la importància per al conjunt de la societat de les Illes Balears de l'Avantprojecte de llei que es sotmet a dictamen, aplicar el procediment d'urgència.

S'ha de tenir en compte que el CES és un òrgan col·legiat de consulta i assessorament creat per generar un debat ordenat en el si de la societat civil organitzada sobre les matèries de caire econòmic, social i d'ocupació. El procés d'elaboració de dictàmens implica que els 36 consellers poden intervenir, s'ha de reunir una comissió de treball composta per sis membres, encarregada de discutir i elaborar una proposta i, finalment, ha de ser el Ple o, per delegació, la Comissió Permanent del CES qui, amb el debat previ corresponent, aprovi el dictamen. És, per tant, un procediment que exigeix un temps de reflexió i que no és en cap cas recomanable en els casos d'avantprojectes de llei per la importància i conseqüències que tenen envers la societat de les Illes Balears ja que s'ha de garantir que es genera el necessari debat, la qual cosa no sempre és possible quan s'aplica el procediment abreujat.

Compartim el desig que una nova regulació amb matèria de turisme es pugi aplicar el més aviat possible. No obstant això, hem de vetllar per una adequada participació de la societat civil organitzada, cosa que, en atenció a la complexitat de la norma i a la multiplicitat d'opinions a tenir en compte en la construcció de l'opinió del CES, no es pot aconseguir si aplicam el procediment previst per a casos d'urgència.

Entenem, així mateix, que el procediment d'urgència ha de ser un procediment excepcional i no pot fer-se servir per acurçar alguns terminis

dins del procediment d'elaboració normativa, però no d'altres. És a dir, la urgència ha de ser coherent dins l'expedient al qual s'aplica.

D'acord amb tot això, per tal d'agilitar els terminis sense que afecti el temps necessari per valorar l'Avantprojecte de llei, la Comissió Permanent de 10 d'abril va decidir convocar la propera sessió per al dia 3 de maig, de manera que no s'exhaureix el termini màxim de 45 dies, però es disposa de temps suficient per a que els consellers puguin participar en l'elaboració del dictamen.

Primera. Les lleis són instruments normatius mitjançant els quals la societat es regula a sí mateixa i estableix els límits necessaris per assegurar la convivència entre grups amb interessos contraposats. Per tant, les lleis han de ser el més justes possibles i han de respondre als principis constitucionals, entre els quals destaca el principi d'igualtat, segons el qual qualsevol tracte diferenciat ha de ser degudament justificat. És a dir, s'ha de tractar de manera igual als iguals i de manera diferent als que no són iguals. En aquest sentit, consideram que tota dispensa ha de trobar-se recolzada per una justificació basada en criteris objectius i comprovables.

Les lleis han de proporcionar seguretat jurídica, els ciutadans han de saber què han d'aplicar i les conseqüències dels seus actes, seguretat que es veu limitada amb la profusió d'excepcions, dispenses i conceptes jurídics indeterminats, com els que es troben al llarg de l'articulat de l'Avantprojecte de llei del turisme.

Com ja manifestàvem al dictamen 30/2010, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableixen les disposicions generals de classificació de la categoria dels establiments d'allotjament turístic en hotel, hotel apartament i apartament turístic de les Illes Balears "l'activitat turística és el motor de l'activitat econòmica a les Illes Balears i, per tant, consideram que s'ha de garantir una prestació de serveis de qualitat, tant envers els clients de l'activitat com envers els treballadors i l'entorn. Per això valorem de manera positiva aquesta regulació així com que s'hagi fet amb la participació dels agents socials. Més encara, som conscients que l'elaboració de les normes amb el consens de tots els implicats duu a la consecució de normes més duradores i de més fàcil aplicació."

Segona. Reconeixem la importància del turisme com a principal sector de desenvolupament econòmic i benestar social a les Illes Balears i, per tant, acullim amb interès la nova regulació, que implica que, amb la Unió Europea i la iniciativa del Govern d'Espanya d'aprovar un nou Pla Integral

del Turisme 2012-2016, el Govern de les Illes Balears considera que el turisme com a generador de riquesa necessita un nou impuls i un nou marc per adaptar-se als reptes i oportunitats a què s'enfronta en l'actualitat.

En l'esmentat dictamen 30/2010, ja ens pronunciàvem en aquest sentit:

“El turisme és, en tots els estats membres de la Unió Europea, si bé no en tots al mateix nivell, un motor de desenvolupament econòmic i social de les regions. El Comitè de les Regions va emetre un dictamen relatiu a la correlació entre el mercat de treball i les necessitats regionals en el sector del turisme (2009/C 200/03), en el qual fa el següent reconeixement:

El turisme du a terme una contribució fonamental al PNB en tots els estats membres encara que la importància com activitat empresarial difereix molt d'un estat membre a un altre, tant en el marc de les economies nacionals com des del punt de vista del desenvolupament econòmic a escala local i regional.

La indústria del turisme s'enfronta a una sèrie de reptes, principalment el que planteja la recessió econòmica. En aquest context, la necessitat d'estimular la indústria turística i reforçar l'esperit de l'empresa en aquest sector és urgent, en especial degut a la dimensió social del turisme en els àmbits d'ocupació i la cohesió social i regional.

El desenvolupament turístic ha de ser sostenible, a fi de no malbaratar els recursos naturals ni destruir l'entorn natural. El turisme ha de respectar la riquesa natural de cada regió i ha d'aprofitar-la promovent un desenvolupament turístic que sigui viable i modern, amb l'objectiu de conservar i revaloritzar el medi ambient, protegir-lo per les generacions futures i crear les condicions que generin noves oportunitats d'ocupació.

D'acord amb això, una regulació moderna del sector turístic hauria d'afavorir el desenvolupament econòmic de les empreses i la millora de la seva competitivitat, la millora de les condicions dels llocs de treball i un desenvolupament turístic sostenible.”

No obstant això, volem advertir del perill de subordinar la planificació territorial a l'interès turístic. El turisme és, amb diferència, la primera indústria de les Illes Balears, però ens hem de demanar quins són els atractius que generen tot aquest moviment de persones cap a les Illes i arribarem a la conclusió que la riquesa mediambiental n'és un factor clau. El turisme de qualitat vol gaudir del paisatge i de la riquesa natural que pot trobar sense sortir d'Europa, a poques hores d'avió de les seves

residències. No parar atenció al patrimoni natural pot suposar tornar enrere vàries dècades i generar perjudicis que són molt difícils de reparar.

Tercera. Consideram que la regulació de qualsevol sector econòmic que tenguí vocació d'estabilitat en el temps requereix d'un alt nivell de consens social, cosa que desaconsella la tramitació amb pressions i urgències. Així mateix, lamentam que no s'hagin fet servir els mecanismes de diàleg i el bagatge que aporta la Mesa de Turisme, en la qual estan representats els agents socials més representatius i que ha acordat les línies d'actuació que configuren el Pla estratègic del sector turístic sobre la base del consens social. No hem d'oblidar la funció constitucional que exerceixen aquestes organitzacions empresarials i sindicals més representatives en la defensa i promoció dels interessos econòmics i socials, la qual justifica sobradament la seva participació, no només com a oient, sinó com a autèntic actor, en l'elaboració de normes i en la projecció i desplegament de les polítiques públiques.

Quarta. Per l'importància que té el sector turístic a les Illes Balears és primordial conèixer de forma rigorosa la contribució del turisme al creixement econòmic regional. El Pla estadístic 2010-2013 de les Illes Balears contempla l'operació 77201-010 relativa als comptes satèl·lits sobre el turisme de les Illes Balears essent la institució responsable per a la seva realització l'IBESTAT.

Els comptes satèl·lits del turisme són l'instrument més adient per fer una estimació el més acurada possible sobre les principals macromagnituds del sector turístic i poder estimar la importància del sector dins del conjunt de l'economia regional. No obstant això, aquesta informació estadística, que ens ajudaria a millorar-ne el coneixement del nostre sistema productiu regional encara no està disponible a dia d'avui. En el seu defecte existeixen els estudis sobre l'impacte econòmic del turisme per diferents economies regionals realitzats per EXCELTUR, entre els quals s'inclou el relatiu a les Illes Balears (Impactur del 2006)¹.

Aquest estudi va ser recollit i profusament comentat a l'apartat 8.9. "Les principals macromagnituds del sector turístic" a la Memòria del CES 2006 sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears, pàgines 231 a 234. Segons la Memòria del CES, en aquest estudi d'Exceltur, s'estima

¹ Vegeu: *Impactur 2006. Estudio del impacto económico del turismo sobre la economía y el empleo: resumen de los principales efectos e indicadores*. Conselleria de Turisme i Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació del Govern de les Illes Balears, Exceltur. Palma, 2007. Sobre aquest tema també es poden consultar els treballs de C. Polo y E. Valle. "An assessment of the impact of tourism in the Balearic Islands". *Tourism Economics*, 14 (3) (2008), p. 615-630; i el *Llibre Blanc del Turisme de les Illes Balears. Cap a una nova cultura turística* (2009), p. 38-49.

que l'aportació del turisme al PIB de les Illes Balears és del 48% i representa el 31,5% del total d'ocupats.

La comparació de l'impacte del turisme a les Illes Balears en relació amb altres comunitats autònomes que disposen també d'estudis d'Impactur (Andalusia, les Canàries, Comunitat Valenciana i Galícia) i amb el conjunt de l'Estat reflecteix que les Balears i Canàries se situen en tots els casos com les primeres comunitats autònomes en especialització turística.

L'estudi també permet desglossar els efectes directes i indirectes del turisme sobre l'economia de les Illes Balears. Els efectes directes calculen els impactes generats sobre les branques d'activitat que estan en contacte directe amb el turista: hotels, restaurants, agències de viatges, empreses de lloguer de cotxes, comerç turístic, transport turístic, etc. Aquests efectes directes representen el 28,4% del PIB i el 22% de l'ocupació regional.

Els efectes indirectes comptabilitzen els impactes multiplicadors generats per l'activitat turística directa sobre altres branques d'activitat que són proveïdores de béns i serveis intermedis perquè les branques d'activitat turística directa puguin desenvolupar la seva activitat. En aquest cas, les activitats que estan indirectament relacionades amb el turisme són: les indústries de l'alimentació i de begudes, productes agrícoles, empreses tèxtil, impremta i arts gràfiques, empreses d'electricitat, gas i aigua, construcció, manteniment, consultoria a empreses turístiques, etc. Aquests efectes indirectes representen el 19,6% del PIB i el 9,5% de l'ocupació regional.

Cal fer notar que les relacions entre els efectes directes i els totals generats ens expliquen els efectes multiplicadors, que en el cas del PIB són de l'1,69 i en el cas de l'ocupació són de l'1,43, és a dir, que per cada 100 euros de PIB generats directament pel sector turístic es generen indirectament 69 euros addicionals (efecte superior en un 6,5% a l'efecte multiplicador de l'economia espanyola), i que per cada 100 ocupacions creades directament per les activitats turístiques, es generen indirectament 43,1 ocupacions addicionals en altres activitats (efecte inferior en un 47,2% a l'efecte multiplicador de l'economia espanyola).²

L'informe Impactur del 2006 també estima el valor de la demanda turística de les Illes Balears. Els seus principals components són els que

²

La diferència és l'efecte fugida d'ocupació generada per la diferent composició de l'oferta d'allotjament turístic, que determina una forta especialització cap al turisme de segona residència, en què les Balears presenten la màxima especialització de l'Estat. (Vegeu l'apartat 8.6.7. «El turisme de segona residència» de la Memòria del CES 2006.)

es desglossen a continuació. El consum turístic interior representa el 15,1%, és a dir, el consum final de les famílies residents en turisme i el consum individual de les administracions públiques o despesa del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i de les entitats locals en serveis culturals, recreatius o personals per cobrir les necessitats individuals dels turistes durant la seva estada a les Balears. El consum turístic receptor té un pes del 73,8%, és a dir, el consum de les famílies no residents nacionals, i el consum dels turistes estrangers. La formació bruta de capital o inversió turística té un pes del 9,1%. Per acabar, el consum col·lectiu de les administracions públiques a les Illes Balears, que agrega les despeses de les administracions públiques en conceptes vinculats amb l'activitat turística, com ara promoció turística, seguretat, administració de competències turístiques, la qual no es pot imputar de forma individual a cada turista, té un pes del 2%.

La major especialització turística a les Illes Balears també es demostra per l'anàlisi de l'aportació de la inversió turística sobre el total de la inversió, ja que, mentre que aquest percentatge a les Balears arriba al 21%, a Espanya és del 4,5%.

Igualment s'estima que la contribució dels impostos vinculats a l'activitat turística (imposts lligats a la producció, taxes i altres impostos, impostos sobre productes (IVA i impostos especials, principalment), renda de les persones físiques vinculades a l'activitat turística, i, l'impost de societats de les empreses turístiques) representen el 47% del total de la recaptació tributària que s'obté a les Balears per part de l'Administració de l'Estat, l'Administració autonòmica, els consells insulars i els ajuntaments. Els impostos sobre productes representen el 69% del total dels impostos vinculats a l'activitat turística per aquest conjunt d'administracions públiques.

Cinquena. A nivell europeu, tant la Comissió Europea com el Comitè Econòmic i Social (en endavant, CESE) han reconegut la importància d'aquest sector en el conjunt de l'economia europea, com a element de promoció dels valors europeus i com a competència transversal que es veu influenciada per les diferents polítiques que s'adopten en la Unió Europea, especialment les de transport, educació, ocupació, investigació i innovació, canvi climàtic, mercat interior, seguretat,... Com a reflex d'aquesta rellevància, el Tractat de Lisboa ha dedicat el títol XXII al turisme amb la pretensió de fomentar el desenvolupament de les empreses d'aquest sector i de propiciar la cooperació entre els estats membres.

La Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions - Europa, primer destí turístic del món: Un nou marc polític per al turisme europeu, de 30 de juny de 2010, fa tota una sèrie d'observacions amb les quals posa de manifest el caràcter transversal del turisme. Manifesta que el turisme és un exemple de manual sobre la necessitat de conciliar el creixement econòmic i el desenvolupament sostenible, incloent-hi la dimensió ètica. A nivell europeu, el turisme serveix com a element per reforçar la imatge d'Europa en el món, projectant els nostres valors i promovent els atractius del model europeu, resultat de segles d'intercanvis culturals, diversitat lingüística i creativitat.

Amb l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa es reconeix la importància del turisme i la possibilitat que la Unió Europea coordini i impulsi les accions dels estats membres.

Considera la Comissió Europea que el turisme s'enfronta a tota una sèrie de reptes que són a la vegada oportunitats, entre els que destaquen els següents: la crisi econòmica, la competència global, els canvis demogràfics amb increment de la població major de 65 anys, el canvi climàtic, que podria implicar una reestructuració dels models de viatges i afectar a determinats destins, les noves tecnologies, que generen canvis en les relacions entre els consumidors i les empreses.

A la llum d'aquests reptes i oportunitats, els negocis del sector turístic, en particular les PIMES, no sempre estan en posició d'adaptar-se ràpidament, atesos els recursos financers limitats i la manca de qualificació dels treballadors.

El marc d'acció europeu, segons la Comissió Europea, ha de fomentar la prosperitat del turisme a Europa i, a la vegada, ha de donar resposta a les preocupacions relatives a aspectes socials, de cohesió territorial, com també la protecció i la capitalització dels recursos naturals i culturals.

Sisena. El dictamen del CESE, de 21 de setembre de 2011, sobre la dita Comunicació de la Comissió Europea, fa tota una sèrie d'observacions. Considera que els reptes que afecten aquest sector són els que s'han mantingut al llarg dels anys, com ara l'estacionalitat, unes condicions de feina precàries, l'atur estructural, la manca d'accés de les PIME a un finançament adequat per adaptar-se a situacions sempre canviants i la innovació en el sector

Reconeix la importància del turisme en el creixement econòmic, el desenvolupament sostenible i l'ocupació a Europa, representant una vessant important en la vida dels ciutadans europeus.

El CESE considera que s'han d'avaluar les repercussions del canvi climàtic per al turisme a nivell dels estats membres i adoptar les mesures d'adaptació que siguin adequades.

Pel que fa a la formació dels professionals del turisme, el CESE és conscient de la necessitat que la formació que s'ofereixi en aquest sector no només estigui reconeguda en la Unió europea, sinó que sigui d'alt nivell per tal de crear vertaders professionals en el sector. Considera que la formació dels treballadors és una inversió capital per al turisme europeu i, en particular, per a les PIME, ja que la introducció de les noves tecnologies i de nous mètodes de feina ha generat una demanda de personal qualificat. Així mateix, considera que s'han d'adoptar mesures per evitar l'atur estructural en les empreses turístiques, per millorar tant la qualitat i l'estabilitat de l'ocupació com la rendibilitat de les empreses.

El CESE reconeix que les diferents destinacions turístiques tenen diferents necessitats i atreuen a vetes de mercat diferents, per tant, els estats membres tenen interès en desenvolupar el seu propi model turístic i la seva pròpia dinàmica. Així permet que la diversitat del patrimoni cultural, de l'entorn natural, de la gastronomia, els vins i la història ofereixi als visitants experiències diferents. En aquest sentit, proposa desenvolupar més vessants específiques del turisme, com són el turisme cultural, el social, el gastronòmic i l'agroturisme, el turisme esportiu, el turisme de salut, sense barreres, de congressos, etc., en una política europea de diversificació de l'oferta i d'atenció a nous mercats emergents.

Les PIME representen la major part de les empreses del sector turístic, motiu pel qual s'ha d'explotar el seu dinamisme i ajudar-les a desenvolupar la seva activitat empresarial, tenint en compte la seva aportació a la conservació del patrimoni cultural i el desenvolupament de les societats locals. Considera que són les PIME les que absorbeixen l'atur de base (immigrants econòmics, persones sense qualificació) i el redueixen significativament, a la vegada que ocupen a una part substancial de la població activa i redueixen així l'exclusió social. El sector privat ha de ser part integrant d'àmbits com la promoció i la comercialització turística i el suport a l'ocupació i, a la vegada, és necessari fomentar la creació de xarxes entre les empreses turístiques.

Pel que fa a les regions europees, el CESE proposa que es promoguin millor com a productes turístics europeus els itineraris culturals, la creació cultural contemporània, els llocs naturals protegits i la protecció i promoció d'edificis i les empreses tradicionals, el turisme de salut i benestar, el turisme termal, el turisme educatiu, el turisme enogastronòmic, el turisme històric, el turisme religiós, l'agroturisme, el turisme rural i el turisme que valoritza el patrimoni marítim, protegint i preservant les tradicions culturals i gastronòmiques, sense oblidar els vestigis culturals submarins. No sempre és necessari incrementar l'oferta de llits, sinó que s'ha d'invertir en la millora de la qualitat dels serveis i infraestructures dels establiments, innovant en noves ofertes com en estacions termals, centres de benestar, etc.

Setena. L'exposició de motius de l'Avantprojecte de llei fa referència, com ja hem dit, a la Declaració de Madrid, de 15 d'abril de 2010, dels ministres dels estats membres de la Unió Europea i a les quatre prioritats per aconseguir l'objectiu principal de fomentar la competitivitat del sector i la sostenibilitat del mode de desenvolupament.

Aquestes quatre prioritats conformen l'esquema sobre el qual s'ha de construir el nou marc d'acció del turisme que la Comissió pretén desplegar amb els estats membres i els principals operadors turístics i que, per tant, s'han d'aplicar a les Illes Balears. Aquest esquema té com a objectiu principal fomentar la competitivitat del sector sense oblidar que està estretament relacionada amb el mode de desenvolupament, objectiu clarament relacionat amb la nova estratègia econòmica de la Unió, "Europa 2020."

En referència a "Europa 2020", en el document es pot llegir que: "El nucli d'Europa 2020 hauria d'estar constituït per 3 prioritats:

- Creixement intel·ligent: desenvolupament d'una economia basada en el coneixement i la innovació.
- Creixement sostenible: promoció d'una economia que faci servir més eficaçment els recursos, que sigui verd i més competitiva.
- Creixement integrador: foment d'una economia amb un alt nivell d'ocupació que redundi en la cohesió econòmica, social i territorial."

Doncs bé, entenem que difícilment es poden utilitzar eficaçment els recursos, quan és justament el territori, un dels més delicats de tots, el que, amb aquest Avantprojecte de llei sembla que queda subordinat a altres interessos.

Estem d'acord en donar compliment, amb la Llei del turisme, als quatre eixos de la Declaració de Madrid de 15 d'abril de 2010, a què fa

referència l'exposició de motius: a) fomentar la competitivitat del sector turístic a Europa; b) promoure la diversificació de l'oferta turística; c) promoure el desenvolupament d'un turisme sostenible, responsable i de qualitat, i d) consolidar la imatge i la visibilitat d'Europa com a conjunt de destinacions sostenibles i de qualitat. Ara bé, consideram, que algunes de les previsions de l'Avantprojecte de llei posa en perill aspectes com la diversificació de l'oferta turística i el desenvolupament del turisme sostenible, responsable i de qualitat.

IV. Observacions particulars

Primera. L'expedient tramés per dictamen ha gaudit d'un termini ample d'audiència i d'informació pública, possibilitant així que la societat participi en la configuració del model turístic, fet que valoram positivament. Malgrat això, i com ja hem indicat en les observacions generals, no s'ha consultat la Mesa de Turisme, cosa que entenem que hauria estat profitós.

També es troba a faltar una explicació més detinguda dels canvis abordats en la llei en relació amb la regulació encara vigent (com la desaparició dels campaments de turisme) i el raonament dels motius que han dut a que moltes de les al·legacions presentades no hagin estat tinguades en compte, malgrat l'esforç dels interessats per justificar-les.

A continuació farem tota una sèrie de consideracions en relació amb el text de la norma.

Segona. Relativa a l'exposició de motius.

1. Valoram la claredat expositiva i l'estructura adoptada, que ajuda a comprendre els objectius de la norma i, per tant, a apreciar amb més fonament i criteri el contingut dels preceptes de l'Avantprojecte de llei, si bé, com ja hem indicat, es troba a faltar la justificació de determinats canvis en relació amb la normativa vigent que ajudaria a entendre millor el nou enfocament.

2. Pel que fa a la primera part de l'Exposició, es fa referència a l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia on afirma que "els poders públics de la Comunitat Autònoma han de reconèixer l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears i estableix que el foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, al patrimoni cultural i

al territori, i també amb polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tinguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i a llarg termini”.

Aquest objectiu de compatibilitat es posa en perill en l'article 5 relatiu a l'ordenació de l'oferta turística on sembla que situa els plans d'intervenció en àmbits turístics en un nivell superior als plans territorials insulars, cosa que pot suposar una contradicció amb l'Estatut d'Autonomia.

Finalment, respecte al darrer paràgraf, que fa esment de l'article 70 de l'Estatut d'autonomia, hauria de distingir entre competències i funcions i serveis. És a dir, i seguint la doctrina del Consell Consultiu (per tots, veure el dictamen 33/2011), les competències dels consells insulars deriven de l'Estatut d'Autonomia amb independència que s'hagin transferit les funcions i serveis o no, fet que s'ha de tenir en compte en els desplegaments reglamentaris que es facin.

3. La segona part de l'Exposició de motius fa una explicació de l'evolució del sector turístic i de les causes que a judici del redactor han permès la pèrdua de competitivitat i que es mouen principalment en termes de carències i rigidesa normatives. Estem d'acord en què la normativa sobre ordenació del territori requereix una revisió en profunditat però entenem que no és l'Avantprojecte de llei de turisme l'instrument adequat per a fer-ho ni es pot fer servir aquesta norma per establir tot un seguit d'excepcions a la seva aplicació. Més encara, consideram que no es pot emprendre una regulació d'aquesta envergadura sense la participació activa de tota la societat, encara que això suposi procediments més llargs.

Som conscients de la necessitat d'emprendre inversions per reconvertir algunes zones de les Illes, i de les dificultats per a què sigui l'administració pública la que lideri aquestes inversions, però aquesta reconversió s'ha de fer tenint en compte no només la rendibilitat econòmica que pugui rebre un sector empresarial, sinó les implicacions per a tot el teixit empresarial, per a la qualitat de vida dels treballadors i dels ciutadans balears i per als turistes que triïn les nostres illes com a destí de les seves vacances i, també, els criteris que la Unió Europea ha considerat adients per al desenvolupament del turisme: sostenibilitat, diversitat de l'oferta i responsabilitat.

4. L'apartat cinquè, en el paràgraf tercer disposa que:

En aquest escenari, és bàsic incentivar el desenvolupament de models innovadors, creatius, competitius, moderns, flexibles i sostenibles, que

facin atractiva la inversió en la indústria del sector turístic, tan necessària per a la reconversió d'un model que ha quedat obsolet i que al seu torn dinamitzi l'economia de les Illes Balears.

Entenem que aquest Avantprojecte de llei és una oportunitat única per definir els paràmetres de desenvolupament de models innovadors, creatius, competitius, moderns, flexibles i sostenibles d'acord amb els objectius de l'Estratègia 2020 de la Unió Europea, i amb l'objectiu de millorar la qualitat mitjançant la reconversió d'infraestructures i la incorporació de nous serveis, d'acord amb l'ordenament jurídic.

També fa referència al problema de l'estacionalitat i manifesta la voluntat de combatre-la. Consideram que aquesta característica del turisme balear es pot combatre amb la potenciació del medi rural i del medi ambient, del turisme actiu i esportiu, del turisme social, del gastronòmic i, en definitiva, de l'aprofitament dels recursos que ofereixen les Illes, motiu pel qual és fonamental apostar per la diferenciació per protegir l'entorn de manera que sigui un atractiu turístic com és a altres països, i crear rutes i itineraris que facilitin els turistes el coneixement de la nostra cultura³.

5. Valoram positivament l'aposta d'aquesta llei per *“la cooperació entre les diferents administracions de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i també amb els agents socials de més representativitat del sector, de manera que permet un marc normatiu que fa possible la reconversió de la indústria turística balear”*. Entenem que és des de la cooperació i la col·laboració entre les administracions públiques i els agents socials que es pot avançar en un model de desenvolupament sostenible.

Volem manifestar el desig que aquesta aposta sigui real i efectiva i que, per tant, es recuperin i es respectin els acords de la Mesa de Turisme i s'aprofitei el bagatge i la feina duta a terme en el sí d'aquest organisme en els darrers anys, com ara l'Acord global de la Mesa de Turisme de 16 de juny de 2009, en el qual es tracten pràcticament totes les qüestions estratègiques relatives al turisme.

6. En l'apartat VI fa una exposició del contingut de l'Avantprojecte de llei on crida l'atenció el paràgraf relatiu als plans integrals d'intervenció en els àmbits turístics:

“Es posa en relleu la necessitat que els plans d'intervenció en els àmbits turístics estiguin absolutament coordinats amb els plans territorials

³ Vegeu l'epígraf “L'estacionalitat” de l'apartat dedicat al Turisme del capítol I de la Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears (diversos anys).

insulars de cada una de les illes. Aquesta acció és la base del que ha de ser el Pla integral de turisme de les Illes Balears, en què han de confluïr les accions en les matèries següents: territori, producte, qualitat, intel·ligència de mercats, promoció i formació.”

Entenem que essent aquests plans d'intervenció uns plans directors sectorials, són els que han de respectar els plans territorials i no a l'inrevés, com sembla que es desprèn de la lectura de l'Avantprojecte.

En aquest sentit s'ha de tenir en compte que s'està debatent el *Pla Integral de Turisme España 2012-2016*, amb la participació d'algunes comunitats autònomes com les Illes Balears. El nou Pla ha de tenir en compte El Pla del Turisme Espanyol Horitzó 2020 i el Pla 08-12, que el desenvolupa. (Sobre aquests plans: vegeu la Memòria del CES 2009 sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears, pàgines: 183 i 184.). Amb motiu del debat obert sobre el nou Pla Integral de Turisme 2012-2016 per tal de fer front als principals reptes del turisme espanyol, cal destacar que l'opinió dels experts es decanta per apostar per polítiques de marca, qualitat i millora de la sostenibilitat del model turístic, que permetin millorar substancialment la competitivitat de la indústria turística. (Vegeu: "Retos estratégicos del turismo español: 2012-2016". Hosteltur.com, abril, 2012)⁴

7. Finalment, volem deixar constància que la quarterada és el sistema de superfície mètrica a Mallorca, però que no és compartida per la resta d'illes, motiu pel qual el següent paràgraf de l'exposició de motius s'ha de modificar:

“Quant als establiments d'allotjament de turisme rural, les principals novetats consisteixen en l'adaptació de les superfícies requerides pels hotels rurals i els agroturismes a múltiples del sistema de superfície mètrica propi de les Illes Balears, que és la quarterada(...)”

Tercera. Relativa al títol preliminar. Disposicions generals.

1. L'article 4 estableix els criteris i principis que han de regir l'actuació administrativa. Entre els que s'estableixen volem destacar els següents:

a) L'ordenació de l'oferta turística mitjançant la correcció de les deficiències i els desequilibris de la infraestructura turística, de manera que s'elevi la qualitat dels serveis, les instal·lacions, els establiments i els equipaments.

⁴ En la mateixa línia vegeu: “Reptes de futur” a *Llibre Blanc del Turisme de les Illes Balears. Cap a una nova cultura turística* (2009), p. 358-383.

El compliment d'aquest criteri es posa en perill per la pròpia Llei en el sentit que fent servir la tècnica de les excepcions i dispenses pot acabar per generar més desequilibris i perjudicar, per tant, la qualitat dels serveis.

g) La sensibilització dels ciutadans sobre els beneficis del turisme i la importància que té el tracte respectuós i amable amb els turistes, així com la preservació dels valors i els recursos turístics de les Illes Balears

Per tal que els ciutadans considerin els beneficis del turisme és necessari, a més de campanyes de sensibilització, seria interessant i més efectiva una actuació proactiva del sector turístic en la qual es mostri l'interès en la preservació i difusió dels valors culturals i dels recursos turístics, de manera que la visió, massa estesa i no adequada a la realitat, de l'empresari hotel·ler com a destructor de territori i generador d'ocupació no qualificada, es transformi en la d'un sector responsable que reinverteix beneficis en les Balears.

2. Respecte dels plans d'intervenció en àmbits turístics de l'article 5, volem recordar que, com a plans directors sectorials que són, estan subjectes a les directrius d'ordenació territorial i als plans territorials insulars, malgrat el que disposen els apartats 3, 4 i 6 d'aquest article.

Així mateix, i pel que fa a l'apartat 5 d'aquest article, volem advertir sobre la proliferació d'excepcions a l'aplicació de la Llei que es troben al llarg de l'articulat, excepcions que, en moltes vegades, com ara aquesta, no es troben degudament justificades ni en la mateixa Llei ni en la memòria. El darrer paràgraf disposa que

Els instruments de planejament general han de delimitar zones aptes per als usos turístics i usos interrelacionats i s'han de subjectar al que disposa aquesta Llei.

En relació amb aquest precepte, volem recordar que els instruments de planejament general ho són per al desenvolupament de la política territorial de les Illes Balears i no per al desenvolupament d'una activitat econòmica, d'acord amb l'article 3 de la Llei 14/2000. En aquest sentit, les directrius d'ordenació territorial (en endavant, DOT) tenen rang legal i per tant, no s'han de sotmetre a una norma del mateix rang ja que pel principi d'especialització, les DOT són les competents en la regulació de l'ordenació territorial. D'acord amb l'ordenament jurídic, doncs, els altres instruments de planejament s'han de sotmetre primer a les DOT, sense que això impedeixi que tinguin en compte altres lleis, però sense que

altres lleis puguin prevaldre, en matèria d'ordenació territorial, sobre les DOT.

Quarta. Relativa al títol I. Competències i organització administrativa

Aquest títol està dividit en dos capítols, el de competències i el d'organització administrativa.

1. Pel que fa a les competències, els articles 6, 7 i 8 estableixen les que corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears, als consells insulars –en base a l'article 70 de l'Estatut d'autonomia, que regula les competències pròpies– i als ajuntaments, respectivament. Aquesta delimitació competencial, que s'ha d'entendre que es fa a títol enunciatiu i així hauria de constar en el text, s'ha de veure reflectida al llarg del text de la Llei, respectant tant el que es disposa a l'Estatut d'autonomia com a les lleis de transferències i, pel que fa a l'àmbit local, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (article 25), i tenint cura que no es produeixin vulneracions competencials, no només en matèria de turisme sinó en altres matèries com ara urbanisme i ordenació del territori.

No hem d'oblidar que la Llei del turisme de les Illes Balears és una llei sectorial, que, com bé diu en l'article primer, té per objecte l'ordenació, la planificació, la promoció, el foment i la disciplina del turisme i de la qualitat en la prestació de serveis turístics de les Illes Balears en el marc de l'Estatut d'autonomia i de la resta de l'ordenament jurídic. Per tant, no pot entrar a regular matèries que no siguin estrictament de caràcter turístic, ni derogar tàcitament normes de rang igual però d'altres disciplines, ja que si ho fes es produiria una "invasió" de competències per raó de la matèria.

2. Quant a les competències dels consells insulars, cal tenir en compte que la modificació de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, suposà un canvi en el sistema de descentralització de l'administració autonòmica on és el mateix Estatut el que estableix les competències de cada institució i, en conseqüència, ja les hi queden atribuïdes. Així doncs, les competències en matèria de turisme ja estan atribuïdes estatutàriament tant al Govern de les Illes Balears com als consells insulars. Per tant, en matèria de turisme, correspon als consells insulars la regulació reglamentària, pel que fa al turisme, de la informació, l'ordenació i la promoció, podent el Govern de les Illes Balears, en aquest àmbit, establir els principis generals.

3. Les competències dels ajuntaments, en el supòsit de competències transferides o delegades, han de garantir els recursos necessaris per dur-les a terme.

4. En relació amb l'organització administrativa, si el Consell Assessor de Turisme de les Illes Balears ha de venir a substituir a la Mesa de Turisme, seria desitjable alguna referència o explicació en l'exposició de motius. Així mateix consideram que el precepte hauria de tenir la següent redacció:

El Consell Assessor de Turisme de les Illes Balears és un òrgan col·legiat i consultiu de l'Administració turística del Govern de les Illes Balears, amb les funcions, la composició i el regim de funcionament que es determinin reglamentàriament. Entre els seus membres han de figurar necessàriament representants de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, així com dels consells insulars i dels ajuntaments.

Cinquena. Relativa al Títol II. Drets i deures dels usuaris dels serveis turístics i de les empreses turístiques

1. Els articles 16 i 19 regulen els "deures" dels usuaris dels serveis turístics i de les empreses turístiques. No obstant això, confon els deures amb les obligacions. Les obligacions formen part d'una relació jurídica que du aparellada un dret per part d'un altre. Els deures, en canvi, deriven de la mateixa llei, sense que hi hagi una contraprestació. Els articles esmentats estableixen més deures que obligacions ja que deriven de les normes i no de la relació que tenguin, per exemple, usuari i prestador del servei turístic de què es tracti. Per tant, recomanem que així es faci constar en els preceptes.

2. En l'article 18 c i d, consideram que s'hauria d'afegir: en el marc del Consell Assessor de Turisme. És a dir:

c) Ser informades de les mesures i actuacions rellevants que en matèria turística dugui a terme l'Administració turística, en el marc del Consell Assessor de Turisme.

d) Participar a través de les seves organitzacions més representatives i organitzacions sectorials en el procediments d'adopció de decisions

públiques rellevants que, relacionats amb el turisme, puguin afectar-les, en el marc del Consell Assessor de Turisme.

3 L'article 19, entre els deures de les empreses turístiques, l'apartat h disposa que

Permetre l'accés lliure i la permanència als usuaris dels serveis turístics, sense més restriccions que les que estiguin establertes pel sotmetiment a la llei, a les prescripcions específiques que regulin l'activitat i, si escau, al reglament de règim interior que estableixin aquestes mateixes empreses. Aquest reglament no pot contenir preceptes discriminatoris per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o una altra circumstància personal o social.

S'ha de tenir en compte que hi ha hotels especialitzats que presten serveis sota el paraigües de *només adults*, per tant s'ha de permetre que es reguli aquesta especificitat en el reglament de règim interior i s'actui en conseqüència sense que es consideri motiu de discriminació, ja que es presta un servei a un segment del mercat que demanda justament aquest tipus d'establiments, de la mateixa manera que hi ha hotels especialitzats en turisme familiar.

4. També recomanem que s'incorpori en l'article 19 l'obligació de les empreses turístiques de col·laborar en la preservació del medi ambient en el marc de la responsabilitat social empresarial.

Sisena. Relativa al títol III. Ordenació de l'activitat turística

Aquest Títol consta de vuit capítols:

Capítol I: Disposicions generals

1. L'article 23 regula la declaració responsable d'inici d'activitat turística d'acord amb les exigències de la Directiva de serveis. En aquest precepte, com a molts d'altres (per exemple, dins del mateix capítol, els articles 24 i 29) es fa referència a l'administració turística competent. Doncs bé, en relació amb això, considerem que la Llei hauria de contemplar en cada cas la concreció d'aquesta administració turística competent per raons de seguretat jurídica i transparència. Considerem que els ciutadans afectats per la Llei han de poder identificar l'administració pública a la qual s'han de dirigir en cada cas sense haver d'anar més enllà de la literalitat dels preceptes.

El segon apartat del paràgraf tercer d'aquest article és prescindible ja que *no exigir més documentació complementària que l'estrictament necessària*, si bé així ha de ser sempre, no afegeix res ja que no se pot saber, de la lectura de la Llei (i per tant, l'empresari no es pot emparar en aquest precepte si el considera vulnerat), quina és la documentació complementària que es considera necessària. Per tant, entenem que dels principis d'actuació administrativa regulats per la Constitució i la Llei 30/1992 ja es deriva que no es pot exigir documentació innecessària i així es desprendrà en el desenvolupament reglamentari.

L'apartat 4, primer paràgraf in fine disposa que (...) *amb instrucció prèvia del procediment corresponent per donar tràmit d'audiència*. Recomanam la següent redacció ja que el procediment té com a finalitat la de comprovar els fets i determinar responsabilitats, en defensa dels interessos generals, i no donar tràmit d'audiència. Aquest tràmit és una garantia constitucional però no la finalitat del procediment: amb instrucció prèvia del procediment corresponent, en el qual s'ha de donar audiència a la persona interessada.

Finalment, pel que fa a la declaració responsable, consideram que un dels extrems que s'han d'acreditar en la documentació que es presenti amb la declaració ha de ser l'acreditació del compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

2. L'article 24, relatiu a la comunicació prèvia, fa referència, en l'apartat 2 a les modificacions o reformes substancials que afectin l'activitat. Consideram que seria aclaridor que es definís què es considera substancial, per tal d'evitar confusions.

Al igual que en la declaració responsable, consideram que en la comunicació prèvia s'hauria d'acreditar el compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

3. L'article 25, relatiu a les dispenses preveu que aquestes es puguin concedir coetàniament a la presentació de la declaració responsable d'inici de l'activitat. Vol dir això que s'ha de concedir el mateix dia en què es presenta la declaració i que no es pot fer després?

L'apartat tercer d'aquest article disposa que

Quan per la singularitat, importància i significació d'un projecte d'arquitectura o enginyeria elaborat per arquitectes, enginyers o artistes de renom i prestigi internacional resulti un interès marcat i una conveniència notòria per l'atractiu que pugui suposar per a l'illa en què

estigui projectat, el Consell de Govern, mitjançant un expedient motivat, pot dispensar el projecte esmentat del compliment de qualssevol dels paràmetres de la seva competència que hi siguin aplicables.

Aquest precepte conté conceptes jurídics indeterminats que dificulten la valoració del projecte i, sobre tot, el control que s'ha de poder fer sobre les decisions del Consell de Govern. Si el prestigi i el renom internacional no sempre són avaluable, l'interès marcat i la conveniència notòria són clarament indeterminats i excessivament subjectius, de manera que l'expedient motivat del Consell de Govern no precisi subjectar-se a criteris objectius i desaparegui el límit on comença l'arbitrarietat. Per tal d'objectivar la valoració, consideram que s'hauria de basar en la qualitat del projecte, amb independència de l'autor que el signi.

No obstant l'anterior, les dispenses del compliment de la normativa vigent han de venir motivades en raons d'interès públic, sostenibilitat, i no només en criteris de rendibilitat. S'ha de tenir en compte, així mateix, que la política europea en matèria de turisme apunta cap a la innovació, la diversitat, la qualitat de l'entorn i dels serveis i el desenvolupament sostenible.

Continua aquest apartat:

Prèviament a la dispensa del Consell de Govern, aquest òrgan ha d'acordar la declaració d'interès autonòmic de la inversió i proposar a les altres administracions competents la dispensa del compliment de qualssevol paràmetres urbanístics o d'ordenació territorial l'aplicació dels quals els sigui competencialment atribuïda, a l'efecte que els projectes que compleixin les característiques a què es refereixen els apartats anteriors, i instats pel Consell de Govern, siguin realitzables.

No preveu què passaria si les altres administracions públiques no consideren suficientment justificada la sol·licitud de dispensa i, per tant, no la concedeixen.

Per la qual cosa, recomenem que es supprimeixi l'article 25 de la l'avantprojecte de llei amb la seva totalitat.

4. L'article 26 contempla la classificació de les empreses turístiques i preveu que les empreses turístiques puguin oferir altres serveis complementaris sense que sigui necessari que demanin una llicència d'activitats per cada activitat.

Si bé valoram positivament que s'hagi modificat l'esborrany inicial que només ho permetia a les empreses d'allotjament, per quant elimina una discriminació entre sectors empresarials, consideram que la supressió de la sol·licitud de llicència no suposa l'eliminació de la declaració responsable de l'inici de l'activitat secundària de què es tracti i recomanem, per tal d'evitar situacions de competència deslleial, que es reforcin els serveis d'inspecció de les administracions públiques.

Capítol II: Empreses turístiques d'allotjament

1. L'article 31 contempla la classificació d'aquestes empreses en les quals trobam a faltar els campaments de turisme o càmpings, els quals existeixen actualment a les Illes. Els interessats han presentat al·legacions, les quals han estat rebutjades sense que s'hagi oferir cap explicació. Així mateix, de les disposicions addicionals sisena i vuitena es desprèn que són un tipus d'establiment que no es vol fomentar. Entenem que l'eliminació d'un tipus d'establiment turístic existent a Espanya i a Europa hauria de venir acompanyada d'una justificació.

En cas que no es considerés pertinent incloure aquests establiments, al menys s'hauria de preveure la possibilitat que els consells insulars els prevegin i els regulin. En aquest sentit s'ha manifestat el Consell Insular de Menorca.

Consideram que els campaments de turisme s'han de poder acollir al principi de llibertat d'empresa i desplegar la seva activitat d'acord amb uns paràmetres que els mateixos consells insulars poden regular en funció de les peculiaritats de cada illa.

D'altra banda, suggerim l'eliminació de l'apartat 1.f, que preveu la determinació reglamentària de qualsevol altre establiment d'allotjament turístic ja que la possibilitat de crear establiments d'allotjament per via reglamentària pot implicar una categoria d'establiments exclosos de les previsions d'aquesta llei.

També consideram que les estades turístiques en habitatges s'haurien de contemplar com a tipus d'establiment d'allotjament ja que realment són allotjaments.

2. El principi d'ús exclusiu de l'article 32 contempla tota una sèrie d'usos compatibles i secundaris al turístic i preveu que es recullin en els instruments de planejament. El llistat és onmicomprensiu, amb una clàusula de tancament que inclou qualsevol altre ús que suposi un incentiu al turisme no estacional i de qualitat. Consideram que, per tal que aquesta clàusula sigui operativa, s'hauria de preveure com i qui

declara o reconeix que l'ús en qüestió suposa un incentiu al turisme no estacional i de qualitat, i, al menys reglamentàriament s'haurien de delimitar els supòsits en els quals no és necessari sol·licitar cap llicència.

En atenció a que existeixen allotjaments turístics que coexisteixen amb allotjaments residencials i amb la voluntat de no perjudicar situacions de fet, consideram que es podria crear una excepció al principi d'ús exclusiu d'aquest article en el sentit següent:

no suposa infracció d'aquest principi els establiments turístics que a l'entrada en vigor d'aquesta llei tinguin autorització turística i coexisteixin amb allotjament residencial en un mateix immoble o edificació, fent ús compartit de determinats elements i instal·lacions comunes.

Aquesta excepció podria incorporar-se com un apartat més o com una disposició addicional.

2. bis. En relació a l'article 33.5 entenem que la llicència d'activitats ha d'esser obligatòria, per cada activitat complementària que es presti tant per seguretat jurídica com per la qualitat dels serveis oferts

3. En relació amb l'article 33.6, que disposa una excepció al principi d'unitat d'explotació en el sentit que les activitats corresponents a usos secundaris compatibles amb l'activitat principal poden ser desenvolupades per persones o entitats diferents del titular de l'explotació d'allotjament turístic, suposam que si l'empresa que exerceix l'ús secundari compatible és diferent a la titular de l'activitat principal, sí hauria de ser necessària la llicència d'activitats. En aquests casos, qui respon davant dels usuaris, l'empresa d'allotjament, la que realment presta el servei, totes dues de manera solidària?

4. Pel que fa a l'article 35, dels establiments d'allotjament turístic coparticipats o compartits o altres formes anàlogues d'explotació d'establiments d'allotjament turístic, creiem que les garanties que han d'exigir-se a aquest tipus d'establiments han d'anar més enllà de les incloses en l'artícul 035A de l'esborrany de la Llei en el sentit de blindar el seu ús turístic no deixant cap escletxa que permeti pervertir-ho, reforçar la presència i professionalitat hotelera de l'empresa gestora o promotora, garantir el manteniment de les ocupacions, afavorir la desestacionalització i exigir uns mínims de qualitat. Aquests objectius es complirien amb l'exigència dels requisits següents:

- a) L'entitat titular de la gestió de l'establiment haurà de ser una persona jurídica solvent l'objecte social de la qual sigui l'activitat turística d'hoteleria amb una antiguitat mínima de cinc anys.

- b) L'empresa gestora o promotora conservarà la propietat de mes del 50% de les habitacions de l'establiment i zones comunes.
- c) Els copropietaris no podran utilitzar la seva habitació més de tres setmanes a l'any. La resta del temps l'habitació serà gestionada per l'empresa titular de l'establiment.
- d) Els copropietaris es comprometran en contracte a un "programa únic de lloguer" en el qual es detallaran les condicions de la concessió amb especial esment a l'adequat manteniment de les habitacions, necessari per garantir la qualitat homogènia de l'establiment.
- e) Tant en els casos de nova planta com en els de reconversió, l'establiment haurà d'oferir directament a les seves instal·lacions, sense opció a externalització, tots els serveis propis d'un establiment hotel·ler de la seva categoria, com mínim: recepció, consergeria, allotjament, cuina, alimentació i begudes, desdejuni àpat i sopar, bar, pisos, bugaderia, etc.
- f) Només podran optar al règim de condomini els establiments a partir de la categoria de quatre estrelles.
- g) Només podran optar al règim de condomini els establiments d'activitat permanent.
- h) Aquests establiments no podran optar al sistema de "tot inclòs"
- i) Serà condició per a la reconversió d'establiment hotel·ler a règim de condomini que el canvi no suposi impacte negatiu en els nivells d'ocupació, que han de quedar garantits.
- j) En els casos d'establiments de nova planta, s'establiran unes "ràtios" de personal mínim en funció de la categoria de l'hotel i dels serveis que prestin.
- k) Es crearà un registre específic per en la Conselleria de Turisme que serà l'encarregada de vetllar pel compliment de les condicions legals exigides a aquests establiments.

Finalment, reiteram la necessitat d'establir garanties de manteniment dels llocs de treball en cas de transformació d'hotel en condohotel i, en tot cas, establir unes ràtios mínimes de personal per a garantir la qualitat del servei i evitar una deriva cap a l'ús residencial de l'establiment.

5. Pel que fa a la pensió completa integral de l'article 37, valoram positivament que es reguli i som conscients que les Illes Balears no poden quedar al marge d'una modalitat de turisme demandada pels clients. No obstant això, entenem que sobre l'Administració Turística en tots els seus nivells, com a garant dels interessos generals i responsable del desenvolupament social, recau l'obligació d'adoptar les mesures adequades i eficaces per tal que el desenvolupament del teixit empresarial en el seu conjunt no sofreixi les conseqüències negatives d'aquest tipus de prestació. L'abús d'aquesta modalitat de prestació de

serveis hotelers implica un risc per a les empreses turístiques que no es dediquen a l'allotjament i que han organitzat les seves activitats al voltant del turisme, generant negoci, competència i llocs de feina.

Una indústria competitiva, moderna, sostenible i responsable no pot generar el seu creixement en perjudici d'altres sectors empresarials ni de l'entorn social, mediambiental i cultural. Per tant, si bé no es pot donar l'esquena a un producte, ara denominat pensió completa integral, demandat pels clients, s'ha de fomentar una indústria turística que apunti cap al desenvolupament integral de tots els sectors empresarials, a la creació de llocs de feina de qualitat i al desenvolupament sostenible.

Consideram que aquesta oferta turística és més pròpia de països en els quals la lliure circulació de persones és més limitada i on l'oferta complementària no està desenvolupada, de manera que els propis hotels han de prestar als seus clients tots els serveis possibles.

No hem d'oblidar, tal i com ja apareix en l'exposició de motius de l'Avantprojecte de Llei, en relació amb la postura de la Comissió Europea, que la política europea del turisme necessita un nou impuls que demana esforços d'adaptació per fer del turisme europeu una indústria competitiva, moderna, sostenible i responsable.

Per això, proposam que s'aprofiti aquesta Llei per a introduir algunes exigències de qualitat que fomentin el coneixement de les característiques, la cultura i dels productes de les Illes per part dels clients, com a element diferenciador, de manera que les Illes Balears no es confonguin amb qualsevol destí que ofereixi el denominat "tot inclòs" i a més a més, imposi altes exigències de qualitat en els serveis que ofereix i en les instal·lacions amb què compten aquests establiments.

En aquest sentit, la Conselleria té elaborats procediments i protocols de normativa per part del Servei d'Inspecció i estratègia turística i la IQT de la Norma 01 de qualitat d'abril de 2006. Les auditories dutes a terme han de permetre la implantació d'una Norma de Qualitat a la que hagin d'adaptar-se els establiments que ofereixin els seus serveis sota la modalitat del "tot inclòs",

La Llei haurà d'incorporar aquestes normes mínimes de Qualitat en el servei i a les instal·lacions que han de complir les empreses que optin per la modalitat del "tot inclòs".

6. L'article 44 classifica els establiments de turisme rural. Consideram que seria apropiat comptar entre els establiments de turisme rural, amb una figura d'èxit a altres comunitats autònomes: la casa rural, és a dir, aquella casa situada a l'interior del poble que ofereix servei de pernocta i berenar al matí (no és ni hotel rural ni agroturisme). Es tracta d'una figura de gran èxit per quant representa una forma d'ingressos directa, i una forma molt efectiva d'eradicació de l'oferta il·legal. No sembla que aquesta figura es contempli quan a l'article 31 es fa referència a "l'allotjament de turisme rural en les diferents classes", i quan es tipifica a l'article 44 no hi apareix.

Pel que fa a la declaració d'interès general, poden entendre que els establiments que ja han estat declarats d'interès, no la necessitin per a les modificacions i reformes que vulguin escometre. Ara bé, per a obtenir les corresponents llicències de nous establiments, siguin agroturismes o hotels rurals, consideram que sí que l'haurien d'obtenir.

En relació amb la declaració d'impacte ambiental, consideram que és una garantia de qualitat per al turisme mateix i per al turista que s'allotjarà en l'establiment de turisme rural que sigui, i que ha de deixar de veure's com a un entrebanc. De fet, consideram que si s'agilités la seva tramitació, la percepció per part dels interessats i dels obligats a sol·licitar-la canviaria. Per tant, les excepcions que s'estableixin s'haurien de limitar a les reformes i ampliacions d'establiments d'allotjament que ja han estat sotmesos a avaluació mediambiental i mantenir la preceptiva avaluació per als nous establiments de turisme rural, siguin hotels rurals o agroturismes.

En aquest sentir volem recordar que tant en la política europea sobre turisme com en la mateixa exposició de motius de la Llei es defensa el desenvolupament sostenible com a element clau en el futur del turisme.

Capítol IV: Empreses comercialitzadores d'estades turístiques en habitatges

1. Per tal de garantir la qualitat d'aquests establiments suggerim la següent redacció per a l'article 52.5, segon paràgraf:

Els habitatges que es comercialitzin turísticament s'han de sotmetre a un pla de qualitat, el qual, juntament amb la periodicitat i els efectes, es determinarà reglamentàriament.

En aquest punt hem de pronunciar-nos en contra de la regulació que fa el Capítulo IV (articles 49 i següents) de l'esborrany de la Llei de les crides "empreses comercialitzadores d'estades turístiques en habitatges" i a favor de la regulació continguda en la Llei 2/2005 de 22 de març de comercialització d'estades turístiques en habitatges, que l'esborrany d'avantprojecte de la Llei deroga en la seva Disposició Derogatòria.

La Llei que es pretén derogar conté una regulació del fenomen amb una tècnica legislativa i un rigor tècnic impecables. Tot al contrari que la regulació continguda en l'esborrany de la Llei. Si això és així, la pregunta seria: Per què canviar una bona llei existent per una altra que presenta greus deficiències?

Vista la filosofia general de l'esborrany de la Llei, l'única resposta que cabria imaginar és la intenció de passar per alt la manifesta il·legalitat en què es troben la majoria dels habitatges vacacionals, ja que no tenen legalitzat l'ús turístic davant l'Ajuntament.

Això es veu clarament en l'article 49 de l'esborrany quan diu que "són empreses comercialitzadores d'estades turístiques en habitatges aquelles que, tenint la disposició i configuració d'un habitatge unifamiliar aïllat o aparellada, que en principi està ideada (?) per a ús residencial, comercialitzen l'ús de la mateixa per prestar serveis d'allotjament turístic".

És difícil imaginar un eufemisme més obtús que el de parlar d'un "habitatge que en principi està ideat per a ús residencial" per evitar dir que es tracta d'un habitatge que, com tots els habitatges, és d'ús residencial i no d'ús turístic.

La Llei 22/2005 de 22 de març, aprovada durant el mandat del President Jaume Matas és més seriosa i rigorosa que aquest esborrany, ja que aquella Llei, en el seu article 7 deia que "amb caràcter previ a l'inici de l'activitat, els comercialitzadors d'estades turístiques tindran les següents obligacions:

a) Obtenir les autoritzacions, llicències o títols exigibles per al desenvolupament de la seva activitat".

Per al contrari, l'únic requisit que exigeix l'esborrany de la Llei és que la vivenda en qüestió, "en principi, està ideada per a ús residencial". I això... Qui ho certifica?

Capítol VI: Empreses d'intermediació turística

Aquest capítol contempla 3 tipus d'empreses d'intermediació, les activitats de les quals semblen incompatibles entre sí. No obstant això, d'acord amb l'article 26.3, poden prestar serveis complementaris, de manera que una agència de viatges podria prestar el servei de

restauració, però no podria prestar els serveis corresponents als mediadors turístics o centrals de reserva.

Capítol VIII: Empreses d'activitats d'informació, orientació i assistència turística

Els guies de turisme han de conèixer la llengua castellana o catalana necessària per a l'exercici de la professió a les Illes Balears, exigència que valorem positivament. Així mateix, entenem que per obtenir l'habilitació corresponent haurien d'acreditar una coneixements mínims de la cultura i l'entorn de les Illes o de l'illa en la qual actuï.

Trobam a faltar la figura dels guies de muntanya, que es podrien incloure en aquest mateix precepte, ja que ha anat guanyant importància en els darrers anys. Amb la inclusió d'aquesta figura es clarifica el seu lloc en el marc turístic.

Pel que fa a les oficines de turisme que regula l'article 64, consideram que no es procedent incloure la possibilitat de posar en funcionament oficines de turisme de titularitat privada.

Setena. Títol IV. Foment i promoció del turisme

Capítol I. Principis generals

1. L'article 70, relatiu a la planificació turística, disposa, a l'apartat 1, que "El Govern de les Illes Balears ha d'aprovar el Pla integral de turisme de les Illes Balears, que ha de contenir, si escau, els eixos d'acció del Pla integral de turisme nacional. Aquest Pla ha de constituir l'instrument bàsic i essencial en l'ordenació dels recursos turístics de les Illes Balears, per la qual cosa qualsevol instrument de planejament i promoció s'ha d'ajustar a les directrius que s'hi estableixin."

Volem advertir que es torna a supeditar qualsevol tipus de planejament al turístic, cosa que no consideram recomanable.

2. L'article 72 regula el foment de la desestacionalització, la qual cosa és desitjable per al conjunt de la societat de les Illes. No obstant això, s'ha de tenir especial cura quan, en el paràgraf segon de l'apartat 4 indica que s'entén que una empresa turística contribueix a la desestacionalització quan acredita un període de més de 6 mesos l'any (...).

Tenint en compte que aquest concepte, *foment de la desestacionalització*, es fa servir com a mesura per a nombroses dispenses i excepcions al llarg de l'articulat i les disposicions addicionals de la Llei, podria donar-se el cas que acreditant l'obertura, en el període d'un any, de 6 mesos i una setmana en el moment de sol·licitar una de les dispenses de la disposició addicional quarta, aquesta es concedís, sense controlar els períodes d'obertura d'anys posteriors. Per tant, recomanem que s'ampliï aquest termini a 7 mesos a les illes de Menorca, Eivissa i Formentera i 9 mesos a l'illa de Mallorca

3. Proposam que l'article 73.1 adopti la següent redacció:

L'Administració turística ha de promoure l'adaptació de la formació en turisme a les necessitats de les empreses turístiques establertes a les Illes Balears, i a la transformació contínua del sector turístic, com també al desenvolupament sostenible i al desenvolupament social de les Illes Balears, fomentant una formació per a l'ocupació que sigui pràctica i especialitzada, ateses les peculiaritats del sector turístic i les empreses d'aquest sector.

Proposam així mateix, que s'elimini l'apartat tercer, relatiu a l'ensenyament del fet turístic a l'escola.

En relació amb aquest precepte consideram que s'haurien de replantejar les activitats que duia a terme el Centre d'Investigació i Desenvolupament per al Turisme (CIDTUR).

L'article 73 de l'esborrany de l'anvantprojecte fa una regulació de diversos aspectes de la formació professional que suposen una improcedent invasió de les competències que caràcter exclusiu corresponen a la Conselleria d'educació i al SOIB

4. L'article 74, relatiu a les declaracions d'interès turístic permet que l'administració autonòmica o insular declari d'interès turístic alguna zona d'un municipi sense que aquest tingui cap intervenció. Tenint en compte que aquesta declaració pot tenir importants conseqüències per a l'ajuntament de què es tracti, proposam que en el desplegament reglamentari s'inclogui la preceptivitat que l'ajuntament afectat emeti un informe vinculant.

També consideram que és competència legal més que reglamentària regular els beneficis i les obligacions que es deriven de la declaració d'interès turístic.

5. A l'article 77, de zones turístiques saturades o madures, es diu que: "El consell insular competent pot aprovar plans de revaloració de zones saturades o madures tendents a la millora, la requalificació, la revaloració, la rehabilitació o la reconversió de la zona, sense necessitat que el planejament dels municipis en els quals es trobin aquestes zones estigui adaptat al pla territorial insular corresponent." Amb això, es posa l'interès turístic per sobre de l'ordenament territorial, amb el perill que suposa.

Capítol II. Inversió, reconversió i rehabilitació de zones turístiques

Pel que fa a l'article 78, relatiu a la reconversió i canvi d'ús volem fer unes observacions:

El primer lloc, el canvi d'ús d'establiments d'allotjament turístic, en general ja amortitzats, implica l'eliminació de llocs de feina i l'increment de l'atur, motiu pel qual consideram que s'ha de fer de manera restrictiva i molt justificada. Els canvis d'ús poden afectar, si no es fan de manera limitada i ordenada, als negocis turístics que no són d'allotjament ja que es veuen privats dels seus clients naturals, cosa que pot provocar tancament de locals i, per tant, la degradació de la zona. També els serveis que els municipis estan obligats a prestar es poden veure afectats en cas d'augment de la densitat de població.

Per això, valoram de manera positiva que el primer apartat d'aquest article permeti aquests canvis d'ús en supòsits d'incompatibilitat de l'ús turístic amb la zona en la qual s'han situat, per tenir condicions que facin inviable l'explotació turística o econòmica sempre que, en aquests casos es trobin a zones definides en els PIAT, o per l'obsolescència quan no es trobi a zones eminentment turístiques. Si bé consideram que, en aquest darrer cas, es pot suprimir la paraula "eminentment" per tal d'evitar problemes d'interpretació.

Per tal d'evitar que creixin les excepcions al criteri general exposat en el paràgraf primer, consideram que, l'apartat 2, que disposa que *es pot plantejar el canvi d'ús d'aquells establiments d'allotjament turístic i aquelles parcel·les no edificades d'ús turístic, en els quals, atesos criteris de racionalitat de planejament urbanístic, sigui igualment valorada l'oportunitat i la idoneïtat d'aquest canvi, s'hauria de suprimir*, ja que els criteris de racionalitat de planejament urbanístic obren la via a executar canvis d'usos en zones turístiques, amb els riscos que això suposa.

L'apartat 4 defineix l'obsolescència d'un establiment amb termes imprecisos, motiu pel qual consideram que hauria de verificar-se en cada cas pels serveis d'inspecció de turisme.

L'apartat 6 permet que, en cas de demolició i reconstrucció d'un edifici, s'aculli als paràmetres urbanístics que tenia l'edifici. En relació amb aquest, consideram que, ja que els edificis en qüestió estan amortitzats i que s'han d'inserir dins un entorn concret que s'ha de sotmetre als instruments urbanístics vigents en el moment de la reconstrucció. No està justificat que un establiment turístic pugui conservar els paràmetres urbanístics en cas de demolició mentre que qualsevol altre edifici, és a dir, destinat a qualsevol ús llevat de l'allotjament turístic, que sigui objecte de demolició i posterior reconstrucció s'hagi d'adaptar als paràmetres vigents en el moment en què s'aprova la reconstrucció, motiu pel qual s'hauria d'eliminar aquesta excepció clarament discriminatòria.

Finalment, consideram que seria adient que en el procediment d'aprovació del canvi d'ús s'obri un període d'informació pública i d'audiència pública als titulars dels edificis veïns per tal de preservar els interessos públics.

El nostre rebuig a la disposició de l'article 78 de l'esborrany de la Llei que permet el canvi d'ús dels establiments d'allotjament turístic en residencial és radical per les raons següents:

1. Perquè és una mesura que va en contra del model de turisme hotelier que defensem al facilitar la retirada d'hotels del mercat per ser substituïts per blocs residencials amb la pèrdua d'activitat econòmica i de llocs de treball que això comporta.
2. Perquè vulnera el principi d'incompatibilitat d'usos en zones turístiques permetent una reconversió no planificada que pertorba greument la imatge de la zona i perjudica els establiments hotelers que romanen en el sector afectat.
3. Perquè afecta negativament la imatge ètica i estètica de la nostra comunitat com a destí turístic en asseure el canvi d'ús les bases per a una "marbellització urbanística", entesa aquesta com l'enriquiment injust i especulatiu de particulars per mitjà d'una resolució de l'administració turística que a ells exclusivament beneficia i que perjudica tots els altres.
4. Perquè facilitar la reconversió especulativa dels hotels és un molt mal exemple i un intolerable premi que s'ofereix als hotelers que per desídia o per cobdícia han deixat deteriorar els seus establiments. A més d'una improcedent temptació per a tots aquells empresaris que aposten dignament per la continuïtat dels seus negocis en la nostra comunitat.

5. Perquè suposa una invasió en les competències exclusives de les corporacions locals, titulars de l'autorització dels canvis d'ús en preveure's a l'esberrany de la Llei únicament "donar tràmit de audiència a l'Ajuntament en què es trobi l'establiment afectat, que haurà d'emetre un informe que no serà vinculant per a la determinació del canvi d'ús".
6. Perquè les futures autoritzacions de canvi d'ús per part de la Conselleria de Turisme podrà determinar els acomiadaments col·lectius dels treballadors ocupats en els establiments afectats.

Malgrat l'aparença restrictiva del precepte de l'article 78 de l'esberrany de la Llei, un vegada llegit detingudament, s'arriba a la conclusió que en realitat és un precepte del tipus "barra lliure" el que s'aconsegueix mitjançant la introducció de conceptes jurídics premeditadament indeterminats ("criteris de racionalitat del planejament urbanístic", "valoració de l'oportunitat i idoneïtat del canvi d'ús", la definició del concepte "obsolet" com "faltat de competitivitat en condicions normals d'explotació...") amb el gens ocult objectiu que les autoritzacions de canvi d'ús acabin depenent exclusivament de la discrecionalitat (qui diu discrecionalitat, diu capritx) del titular de la Conselleria de Turisme.

Amb l'objectiu de regenerar zones turístiques madures millorant l'oferta i les infraestructures, els sindicats presentem a l'abril de 2006 una proposta de canvi d'ús que interessa reproduir aquí

Condicions per al canvi d'ús:

- Només podran acollir-se hotels en situació de greu deteriorament.
- S'exclourà el canvi d'ús turístic a ús residencial.
- Només es permetran dues modalitats de canvi d'ús:
- La demolició de l'edifici amb l'objectiu d'esponjar la zona o eliminar impactes visuals en primera línia de costa.
- La cessió de l'edifici a l'Ajuntament per equipaments compatibles amb la tipologia de la zona.
- Es vincularà el canvi d'ús a un pla social acordat prèviament amb els agents socials més representatius i l'administració de treball.
- Les places seran venudes a la Conselleria de Turisme per engrossir la borsa i s'assignaran preferentment a nous establiments en la zona.
- El propietari rebrà per l'edifici demolit o reconvertit el preu just d'expropiació.

Capítol III. Plans de millora de les infraestructures i dels establiments turístics

L'article 79 regula els plans de modernització permanent. Proposam que prèviament a l'aprovació d'aquests plans, s'obri un període d'audiència a les entitats empresarials i sindicals més representatives, d'acord amb la següent redacció:

Tots els establiments, les activitats i les empreses turístiques han de superar el pla de modernització permanent que estableixi l'Administració turística en els termes que es fixin reglamentàriament, i que ha de preveure el tràmit d'audiència a les entitats empresarials i sindicals més representatives.

Pel que fa al article 81 (Contingut dels Plans de Qualitat) Afegir entre els requisits per a obtenir l'homologació el compliment del Conveni Col·lectiu d'Hoteleria i el compliment de la Llei de Prevenció de Riscs Laborals.

Consideram convenient la participació del sector empresarial i dels representants dels treballadors en el desenvolupament i seguiment dels plans de qualitat, ja que a major grau d'implicació, major grau de compliment.

Capítol IV. Baixes dels establiments d'allotjament turístic

1. L'article 87 regula la baixa definitiva. Com a mesura flexibilitzadora proposam que s'incorpori un sistema de reserva de places a favor del mateix explotador o dels establiments que funcionen sota una mateixa marca, de manera que s'incentivin les baixes definitives sense que el mateix titular hagi de comprar les seves pròpies places, sense perjudici que aquesta reserva pugui ser temporal i revertir a la bossa general si no és utilitzada en un termini d'1 any, o limitar-se per raons territorials, de manera que les places es quedin a la illa en la qual s'han donat de baixa.

2. L'article 89 regula les excepcions a l'article 88 i, entre elles la lletra g fa referència als establiments d'allotjament de cinc estrelles quan per la singularitat, importància i significació d'un projecte d'arquitectura elaborat per arquitectes de renom i prestigi internacional resulti un interès marcat i una notòria conveniència per l'atractiu que pugui suposar per a l'illa en la qual estigués projectat, o que es tracti d'actuacions singulars o emblemàtiques que han de ser objecte d'un informe motivat efectuat per un comitè d'experts, constituït a tal efecte.

Consideram discriminatori l'excepció per raó de la persona que elabora el projecte. Consideram molt més rellevant el projecte en si, valorat objectivament, sense entrar en consideracions sobre l'autoria i, per tant, recomanem que s'elimini la referència a *elaborat per arquitectes de renom i prestigi internacional*.

En relació amb aquest apartat, regulat en l'esborrany de la Llei en els articles 89, 90, 91 i 92, dues qüestions dignes d'esment:

1 L'article 92 que regula la gestió de les places donades de baixa definitiva preveu la creació de quatre organismes, un per cada illa, l'objectiu dels quals serà l'assessorament i la gestió de les operacions i la creació d'una borsa de places. En la composició d'aquests organismes apareixen l'administració turística, el sector empresarial d'allotjament turístic i les entitats de crèdit sense finalitat de lucre, i es deixa fora els agents socials més representatius de la comunitat.

Aquesta redacció insisteix en arraconar els sindicats si mateix temps que desconeix l'existència del consorci per a la Millora de les Infraestructures turístiques i per al Foment de la Desestacionalització de l'Oferta de l'illa de Mallorca, creat per Acord del Consell de Govern de 10 d'octubre del 2008 (BOIB del 18-10-2008).

Efectivament, el Consorci, al nostre parer no derogat, ostenta les competències d'aquests futurs organismes, a més d'altres, i inclou en la seva composició les Federacions d'Hostaleria dels sindicats UGT i CCOO. Si no s'entengués derogat, estaríem enfront d'un desconeixement d'una norma vigent que s'hagués hagut de respectar. Si s'entén derogat el Consorci, estaríem davant l'enèsima afront als sindicats més representatius a la comunitat i en el sector.

2. Denunciam en aquest apartat l'excés d'excepcions a la regla de contenció que regulès l'article 90, especialment en tot allò referent als hotels de cinc estrelles en sòl rústic amb fins a 450 places i els projectats per arquitectes de reconegut prestigi en qualsevol lloc.

L'article 89 apartat f) afavoreix la construcció de més camps de golf per la via de l'excepció. Pensam que en tot cas això s'hauria de regular en la disposició general i no en l'article que enumera les excepcions a la norma

Vuitena. Títol V. Control i qualitat turística

1. Pel que fa a l'article 110, que regula la gradació de les sancions, recomanem que l'apartat 1.g es redacti de la manera següent:

La posició de l'infractor en el mercat, quan la infracció afecti la competència.

/ això en atenció a que la posició de l'infractor en el mercat és irrellevant en altres casos.

2. En aquest mateix article, l'apartat 3 contempla la proporcionalitat de la sanció i la possibilitat que sigui més beneficiós per a l'infractor, la comissió de la infracció que el compliment de les normes. Considerem que en aquest cas, l'increment de la sanció hauria de ser fins el límit del benefici obtingut.

Novena. Disposicions addicionals

1. El contingut de la disposició addicional primera és més propi d'una disposició final, motiu pel qual recomanem que es traslladi.

2. Disposició addicional quarta

A. La disposició addicional quarta permet que en el termini de 5 anys els establiments turístics puguin fer obres de millora sense sotmetre's als paràmetres de planejament territorial, urbanístics i turístics, sempre que la finalitat de les obres sigui potenciar la desestacionalització, la recerca o consolidació de nous segments de mercats o millorar la qualitat, l'oferta, la seguretat, l'accessibilitat o la sostenibilitat mediambiental dels establiments.

Des del CES volem fer la següent reflexió. La Llei 4/2010, de 16 de juny, de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears ja preveia un precepte semblant, l'article 17, el qual obria un període de 4 anys per fer les sol·licituds de millora amb exempció dels paràmetres urbanístics i turístics. Doncs bé, si ja han transcorregut 2 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei no considerem necessari la disposició addicional quarta que, en el fons és una pròrroga de l'article 17 de la Llei 4/2010, de manera que, enlloc de poder fer obres de millora durant 4 anys, serà possible durant 7 anys, cosa que considerem innecessària.

Per justificar aquesta disposició addicional hagués estat interessant que s'aportessin les dades estadístiques dels establiments que, des de l'entrada en vigor de la Llei 4/2010 s'han acollit a les previsions de l'article 17 i les estimacions dels establiments que podrien sol·licitar-ne la

modernització. Entenem que quan s'obrin períodes excepcionals, com ara el de l'article 17 de la Llei 4/2010, els interessats, conscients del termini de què disposen, han de fer les passes necessàries per presentar les sol·licituds dins el termini establert. I, si no ho fan, serà perquè no resulta, en la pràctica, una mesura necessària. És cert que la disposició addicional quarta no és una còpia exacta de l'article 17, i que s'afegeixen altres causes de modernització no presents en l'article 17 de la Llei 4/2010. No obstant això, bastaria una modificació del precepte més que una redacció nova que gairebé dupliqui terminis.

Essent això així, recomanem que s'elimini aquesta disposició addicional i que es mantengui la vigència de l'article 17 de la Llei 4/2010 fins que acabi el termini de 4 anys per no perjudicar les expectatives dels titulars dels establiments que podrien, en els dos anys que queden, modernitzar els seus establiments.

B. D'altra banda, aquest article 17 i la disposició addicional quarta de l'Avantprojecte de llei de turisme posen de manifest la necessitat de revisar la normativa d'ordenació del territori, urbanisme i turística i dels objectius en matèria turística. És a dir, posen de manifest la dificultat de les empreses turístiques de trobar cap altra manera de competir i de millorar que no sigui mitjançant obres no permeses per la legislació vigent.

C. També hem de dedicar un moment a l'anàlisi de la justificació de les obres de millora: potenciar la desestacionalització, recerca i consolidació de nous segments de mercat, millorar la qualitat, l'oferta, la seguretat, l'accessibilitat o la sostenibilitat mediambiental dels establiments.

Si bé tots aquests són objectius lloables, s'ha de fer un esforç per aconseguir-los sense necessitar d'infringir la normativa vigent, aplicable amb caràcter general per a tothom. L'excepció en l'aplicació a determinats empresaris suposa una discriminació difícil de justificar davant d'empresaris dedicats a altres activitats.

Com a exemple, podríem considerar el següent: si mantenir els establiments més de 6 mesos anuals es considera rompre amb l'estacionalitat, d'acord amb aquesta disposició addicional es podrien justificar obres contraries a l'ordenament jurídic i bastaria obrir l'establiment en qüestió 6 mesos i una setmana cada any per justificar la ruptura amb l'estacionalitat, tal i com hem comentat en l'article dedicat al foment de la desestacionalització.

No es preveu cap control d'aquestes causes que suposen una excepció a l'ordenament jurídic, excepció que es pretén mantenir viva durant 5 anys, més els dos en què duu vigent des de la Llei 4/2010.

D. L'apartat 5 preveu que els percentatges d'ampliació d'ocupació o edificabilitat, que ja són excepcionals, s'excepcionin una altra vegada en determinats casos, incloent-hi els projectes elaborats per arquitectes, enginyers o artistes de renom i prestigi internacional, cosa, com ja hem dit, que és discriminatòria en relació amb altres arquitectes, enginyers o artistes que, sense tenir prestigi internacional, elaborin projectes interessants i singulars.

E. L'apartat 6, segon paràgraf disposa que *Aquestes sol·licituds han de comptar amb l'informe previ, preceptiu i vinculant de l'administració turística competent per a l'obtenció de llicència municipal d'obres.*

L'administració turística competent per a l'obtenció de la llicència municipal d'obres es l'ajuntament, per tant es podria simplificar la redacció.

F. L'apartat 9 sembla que permet que nous establiments es construeixin sense tenir en compte els paràmetres urbanístics, territorials i turístics, cosa que consideram perillosa per als interessos generals.

G. L'apartat 10 d'aquesta disposició, indica que no és aplicable una vegada esgotats els límits de superfície edificada i ocupació que s'hi estableixen. Inclou també les obres fetes a l'empara de la Llei 4/2010?

3. Disposició adicional cinquena.

La disposició adicional cinquena reproduïx el capítol I del Títol III de la Llei 4/2010, obrint un període extraordinari per a la regularització de les places turístiques d'allotjament, si bé amb algunes modificacions com la data fins a la qual han de estat inscrites en el Registre General d'Empreses, Activitats i Establiments Turístics. Si amb la Llei 4/2010 havien d'estar inscrits abans del 31 de desembre de 2007, amb l'Avantprojecte de llei, és l'1 de gener de 2012. D'acord amb la Llei 4/2012, el període dins el qual es podien sol·licitar les regularitzacions era de 2 anys, comptadors des de l'entrada en vigor de la Llei, és a dir, des del 23 de juny de 2010. En canvi, amb l'Avantprojecte de llei, és d'un any, de manera que implícitament s'amplia el termini inicial.

Es tracta de una intolerable amnistia a infractors recalcitrants. Es a més, un greuge comparatiu amb tots aquells hotelers que s'han conduït d'acord amb la llei.

Seria interessant conèixer el nombre de places regularitzades a l'empara de la Llei 4/2010 ja que si el termini per regularitzar d'acord amb ella acabarà el 22 de juny de 2012, en principi, tots els interessats haurien d'haver sol·licitat ja les corresponents regularitzacions, llevat, naturalment, dels inscrits amb posterioritat al 31 de desembre de 2007.

4. Les disposicions addicionals quarta, cinquena i sisena (aquesta atorga un termini de 4 anys a determinats establiments per a que superin els plans de modernització i qualitat del capítol III del títol IV) semblen més pròpies de disposicions transitòries, motiu pel qual recomanem que es traslladin.

5.- La disposició addicional novena es la norma colofó que consagra la invasió de la llei sectorial turística de les lleis que protegeixen i regulen els usos en sol rústic, tan en l protegit com en el comú, en una intromissió que amb tota probabilitat abans o després serà declarada il·legal pels tribunals.

6. La disposició final tercera i la cinquena fan referència a l'administració turística competent per al desenvolupament reglamentari de determinats aspectes de la llei, mentre que la quarta es remet als consells insulars per a la tramitació de les adaptacions dels plans territorials insulars i la redacció dels plans d'intervenció en àmbits turístics. Considerem, com ja hem indicat abans, que seria més aclaridor que en tots els casos s'indiqués quina és l'administració turística competent, de manera que s'eliminïn dubtes i es millori la seguretat jurídica.

7. L'apartat segon de la disposició derogatòria, disposa que "queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei, la contradiguin o hi siguin incompatibles."

S'ha de tenir cura perquè ens podem trobar amb disposicions territorials incompatibles amb aquesta Llei però no podem entendre que estan derogades per aquesta Llei. No es pot fer servir una Llei de turisme per derogar, tàcitament normativa d'ordenació del territori.

8. Les disposicions finals tercera, quarta i cinquena estableixen el termini de 6 mesos per a fer tot un seguit de desplegaments reglamentaris de la Llei. Recomanam que, si bé apreciam l'agilitat de l'Administració pública per desplegar les normes, tal vegada, es podria ampliar el termini.

